

श्रीगणेशायनमः ॥ समृद्धसौभाग्यं
सकलवसुधायाः किमपितन्महैश्वर्यं
लीलाजनितजगतः खण्डपरशोः ॥ श्रु
तीनां सर्वस्वंसुकृतमथमूर्त्तं सुमनसां
सुधासौंदर्यंतेसलिलमशिवंनः शमय
तु ॥ १ ॥ दरिद्राणांदैन्यंदुरितमथदुर्वा
सनहृदां द्रुतंदूरीकुर्वन्सकृदपिगतोद

गं०

॥१॥

ष्टिसरणिम् ॥ अपि द्रागा विद्याद्रुमदल
नदीक्षागुरुरिह प्रवाहस्तेवारां श्रियम्
यमपारां दिशतु नः । २ । उदंचन्मार्तण्ड
स्फुटकपटहेरंबजननीकटाक्षव्याक्षेप
क्षणजनितसंक्षोभनिवहाः ॥ भवंतु त्वं
गंतो हरशिरसि गंगातनुभुवस्तरंगाः
प्रोत्तुंगादुरितभयभंगाय भवतां ॥ ३ ॥

३०

॥१॥

तवाऽऽ लंबादंब स्फुरदलघुगर्वेण सह
सामयासर्वेऽवज्ञासरणिमथनीताः सु
रगणाः॥ इदानीमौदास्यं भजसियदि
भागीरथितदा निराधारो हारोदिमि
कथय केषामिह पुरः॥४॥ स्मृतिं याता
पुंसामकृतसुकृतानामपि चया हरत्यं
तस्तंद्रांतिमिरमिव चंडांशुसरणिः॥ इ

गं०

॥ २ ॥

यंसातेमूर्तिःसकलसुरसंसेव्यसलिला
ममांतःसंतापंत्रिविधमपिपापंचहर
तां॥५॥अपिप्राज्यंराज्यंतृणमिवपरि
त्यज्यसहसा विलोलद्वानीरंतवजन
नितीरंश्रितवतां॥सुधातःस्वादीयःस
लिलभरमातृप्तिपिबतां जनानामानं
दःपरिहसतिनिर्वाणपदवीं॥६प्रभाते

३०

॥ २ ॥

स्नातीनां नृपतिरमणीनां कुचतटीग
 तोयावन्मातर्मिलतितवतोयैर्मृगपदः
 मृगास्तावद्वैमानिकशतसहस्रैःपरिवृ
 ताविशंतिस्वच्छंदंविमलवपुषोनंदन
 वनम् ॥ ७ ॥ स्मृतंसद्यःस्वांतं विरचयति
 शांतंसकृदपिप्रगीतंयत्पापंझटितिभ
 यतापंचहरति ॥ इदंतद्वंगेतिश्रवणरम

गं०

ल०

॥ ३ ॥

णीयंखलुपदं ममप्राणप्रांतर्वदनकम
लांतर्विलसतुऽयदंतःखेलंतोबहुलतर
संतोषभरितानकाकानाकाधीश्वरन
गरसाकांक्षमनसः।निवासाह्लोकानां
जनिमरणशोकापहरणं तदेतत्तेतीरं
श्रमशमनधीरंभवतुनः ९ नयत्साक्षा
द्वेदैरपिगलितभेदैरवासितं नयस्मिन्

॥ ३ ॥

जीवानां प्रसरति मनावागे वसरः । निरा
 कारं नित्यं निजमहिमनिर्वासिततमो
 विशुद्धं यत्तत्त्वं सुरतटिनि तत्त्वं न विष
 यः । १० महादानैर्ध्यानैर्बहुविधिविता
 नैरपि च यन्न लभ्यं घोराभिः सुविमलत
 पोराशिभिरपि । अचिंत्यं तद्विष्णोः पद
 मखिलसाधारणतया ददाना केनासि

गं०

॥ ४ ॥

त्वमिहतुलनीयाकथयनः । १ १ । नृणा
मीक्षामात्रादपि परिहरंत्याभवभयं
शिवायास्तेमूर्तेः कइहमहिमानं निग
दतु । अमर्षम्लानायाः परममनुरोधंगि
रिभुवोविहायश्रीकंठः शिरसिनियतं
धारयतियां १ २ विनिंद्यान्धुन्मत्तैरपि
च परिहार्याणि पतितैरवाच्यानिब्रा

ल०

॥ ४ ॥

त्यैः सपुलकमपास्यानिपिशुनैः ॥ हरं
तीलोकानामनवरतमेनांसि कियतां
कदाप्यश्रान्तात्वं जगतिपुनरेकाविज
यसे ॥ १ ३ ॥ स्वलंतीस्वर्लोकादवनित
लशोकापहृतये जटाजूटग्रंथौ यदसि
विनिबद्धापुरभिदा ॥ अयेनिर्लोभाना
मपिमनसिलोभं जनयतां गुणानामे

गं
॥ ५ ॥

वायंतवजननिदोषःपरिणतः ॥ १४ ॥
जडानन्धान्पंगून्प्रकृतिवधिरानुक्ति-
विकलान् ग्रहग्रस्तानस्ताखिलदुरित
निस्तारसरणीन् ॥ निलिंपैर्निर्मुक्तान
पिचनिरयांतर्निपततो नरानंबत्रातुं त्व
मिह परमं भेषजमसि १५ स्वभावस्व
च्छानां सहजशिशिराणामयमपाम

३०

॥ ५ ॥

पारस्तेमातर्जयति महिमा कोपि जग
ति । मुदायं गायंति द्युतलमनवद्यद्युति
भूतः समासाद्याद्यापि स्फुटपुलकसां
द्राः सगरजाः ॥ १६ कृतक्षुद्रैर्नस्कानथ
झटितिसंतप्तमनसः समुद्धर्तुं सन्ति त्रि
भुवनतले तीर्थनिवहाः ॥ अपि प्रायश्चि
त्तप्रसरणपथातीतचरितान् नरान्दू

गं०

॥ ६ ॥

रीकर्तुं त्वमिव जननित्वं विजयसे १७
निधानं धर्माणां किमपि च विधानं न
वमुदां प्रधानं तीर्थानाममलपरिधानं
त्रिजगतः ॥ समाधानं बुद्धेरथ खलु ति
रोधानमधियांश्रियामाधानं नः परिह
रतुतापंतववपुः ॥ १८ ॥ पुरोधावंधावं
द्रविणमदिराघूर्णितदृशां महीपानां

ल०

॥ ६ ॥

नानातरुणतरखेदस्यनियतं ॥ ममवौ
 यंमंतुःस्वहितशतहंतुर्जडधियो वि
 योगस्तेमातर्यदिहकरुणातः क्षणम
 पि १९ मरुल्लीलालोल्लहरिलुलितां
 भोजपटलीस्खलत्पांसुव्रातच्छुरण
 विसरत्कौंकुमरुचि । सुरस्त्रीवक्षोजक्ष
 रदगरुजंबालजटिलं जलंतेजंबालंम

गं०

॥७॥

मजननजालंजरयतु । २० समुत्पत्तिः
पद्मारमणपदपद्मामलनखान्निवासः
कंदर्पप्रतिभटजटाजूटभवने ॥ अथायं
व्यासंगोहतपतितानिस्तारणविधौ न
कस्मादुत्कर्षस्तवजननिजागर्तुजग
तः ॥ २१ ॥ नगेभ्योयांतीनांकथयतटि
नीनांकतमयापुराणां संहर्तुः सुरधुनि

ल०

॥७॥

कपर्दो धिरुरुहे ॥ कयाचश्रीभर्तुः पद
 कमलमक्षालिसलिलैस्तुलालेशोय
 स्यां तव जननि दीयेत कविभिः । २२ ।
 विधत्तां निःशंकं निरवधिसमाधिं वि
 धिरहो सुखं शेषेशेतां हरिरविरतं नृत्य
 तु हरः । कृतं प्रायश्चित्तैरलमथ तपोदान
 यजनैः सवित्री कामानां यदि जगति

गं०

॥८॥

जागर्ति भवती ॥ २३ ॥ अनाथः स्ने
हार्द्राविगलितगतिः पुण्यगतिदांपत
न्विश्वोद्धर्त्री गदविगलितः सिद्धभिष
जं ॥ सुधासिंधुंतृष्णाकुलितहृदयो मा
तरमयं शिशुः संप्राप्तस्त्वामहमिह वि
दध्याः समुचितम् ॥ २४ ॥ विलीनो वै वै
वस्वतनगरकोलाहलभरोगतादूतादू

अ०

॥८॥

रंकचिदपिपतेरान्मृगयितुं॥ विमाना
 नांवातोविदलयतिवीथीर्दिर्विषदां क
 थातेकल्याणी यदवधिमहीमंडलम
 गात्॥ २५ ॥ स्फुरत्कामक्रोधप्रबलत
 रसञ्जातजटिलज्वरज्वालाजालज्व
 लितवपुषांनःप्रतिदिनं॥हरन्तांसन्ता
 पंकमपि मरुदुल्लासलहरिछटाश्च

गं

॥९॥

त्पाथः कणसरणयो दिव्यसरितः २६
 इदं हि ब्रह्मांडं सकलभुवनाभोगभवनं
 तरंगैर्यस्यांतर्लुठति परितस्तिन्दुकमि
 व ॥ स एष श्रीकंठप्रविततजटाजूटज
 टिलो जलानां संघातस्तव जननितापं
 हरतु नः ॥२७॥ तपंते तीर्थानि त्वरित
 मिह यस्योद्धृतिविधौ करं कर्णे कुर्वत्य

ल०

॥९॥

पि किलकपालिप्रभृतयः॥ इमंतंमामं
वत्वमियमनुकंपार्द्रहृदये पुनानास
वेषामघमथनदर्पं दलयसि ॥ २८ ॥
श्वपाकानां व्रातैरमितविचिकित्सा
विचलितैर्विमुक्तानामेकं किलसदन
मेनःपरिषदां ॥ अहोमामुद्धर्तुंजननि
घटयंत्याः परिकरं तवश्लाघां कर्तुंक

गं०

॥१०॥

थमिवसमर्थोनरपशुः ॥ २९ ॥ नको
ऽप्येतावंतं खलु समयमारभ्य मिलि
तो यदुद्धारादाराद्भवति जगतो विस्म
यभरः॥इतीमामीहांतेमनसिचिरका
लंस्थितवतीमयंसंप्राप्तोहंसफलयितु
मंवप्रणयनः ॥ ३० ॥ श्ववृत्तिव्यासं
गो नियतमथ मिथ्या प्रलपनं कुतर्के

ल०

॥१०॥

प्वभ्यासः सततपरपैशून्यमननं ॥ अ
 पिश्रावंश्रावं मम तु पुनरेवंगुणगणान्
 तेत्वत्कोनामक्षणमपि निरीक्षेतवदन
 म् ॥ ३१ ॥ विशालाभ्यामाभ्यां कि
 मिहनयनाभ्यां खलुफलं नयाभ्यामा
 लीढापरमरमणीयातवतनुः ॥ अयं हि
 न्यक्कारो जननिमनुजस्य श्रवणयोर्य

गं०

॥११॥

योर्मातर्यातस्तव लहरिलीलाकलक
लः ॥३२॥ विमानैः स्वच्छंदंसुरपुरम
यंतिसुकृतिनः पतन्तिद्राक्पापाज्जननि
नरकांतः परवशाः ॥ विभागोऽयंतस्मि
न्नशुभमयमूर्तौ जनपदे नयत्रत्वंली
लादलितमनुजाशेषकलुषा ॥ ३३ ॥
अपिघ्नंतो विप्रानविरतमुशंतो गुरुस

ल०

॥११॥

तीः पिबंतोमैरयंपुनरपिहरंतश्चकनकं
॥ विहायत्वय्यंततनुमतनुदानाध्वर
जुषामुपर्यैवक्रीडंत्यखिलसुरसंभावि
तपदाः ॥ ३४ ॥ अलभ्यंसौरभ्यंहर
तिसततंयःसुमनसां क्षणादेवप्राणान
पिविरहशस्त्रक्षतभृतां॥त्वदीयानांली
लाचलितलहरीणांव्यतिकरात्पुनीते

गं०

॥१२॥

सोपिद्रागहहपवमानस्त्रिभुवनं॥३५॥
कियंतः संत्येकेनियतमिहलोकार्थघ
टकाः परेपूतात्मानः कतिचपरलोकप्र
णयिनः ॥ सुखंशेते मातस्तव खलुकृ
पातः पुनरयं जगन्नाथः शश्वत्त्वयिनि
हितलोकद्वयभरः॥३६॥ भवत्याहिवा
त्याधमपतितया खण्डपरिषत्परित्रा

ल०

॥१२॥

णस्नेहःश्लथयितुमशक्यःखलुयथा
॥ ममाप्येवंप्रेमादुरितनिवहेष्वंबजग
ति स्वभावोऽयं सर्वैरपिखलुयतोदुष्प
रिहरः ॥ ३ ७ ॥ प्रदोषांतर्नृत्यत्पुरमथन
लीलोद्धृतजटातटाभोगप्रैखल्लहरिभु
जसंतानविधुतिम् ॥ बिलक्रोडक्रीडज्ज
लडमरुटंकारसुभगस्तिरोधत्तां तापं

गं०

॥१३॥

त्रिदशतटिनीतांडवविधिः ॥ ३८ ॥ स
दैवत्वय्येवार्पितकुशलचिंताभरमिमं
यदित्वंमामंबत्यजसिसमयेऽस्मिन्सु
विषमे ॥ तदाविश्वासोऽयं त्रिभुवनत
लादस्तमयतेनिराधाराचेयं भवातिख
लुनिर्व्याजकरुणा ॥ ३९ ॥ कपर्दादुल्ल
स्यप्रणयमिलदर्धांगयुवतेः पुरारेः प्रेख

ल०

॥१३॥

त्योमृदुलतरसीमंतसरणौ ॥ भवान्या
सापत्न्यस्फुरितनयनं कोमलरुचाक
रेणाक्षिमास्ते जननि विजयंतां लहर
यः ॥ ४० ॥ प्रपद्यंते लोकाः कतिनभव
तीमत्रभवतीमुपाधिस्तत्रायं स्फुरति
यदभीष्टं वितरसि ॥ शपे तुभ्यं मातर्म
मतु पुनरात्मा सुरधुनि स्वभावादेव

गं०

॥१४॥

त्वय्यमितमनुरागं विधृतवान् ॥ ४१ ॥
ललाटे यालोकैरिहखलु सलीलं तिल
कितातमोहंतुंधत्ते तरुणतरमार्तडतु
लनाम् । विलुंपंतीसद्योविधिलिखितदु
र्वर्णसरणित्वदीयासन्मृत्स्नाममहरतु
कृत्स्नामपिशुचं ॥ ४२ ॥ नरान्मूढां
स्तत्तज्जनपदसमासक्तमनसो हसंतः

ल०

॥१४॥

सोल्लासं विकचकुसुमव्रातमिषतः ॥
 पुनानाःसौरभ्यैः सततमालिनोनित्य
 मलिनान्सखायोनःसंतुत्रिदशतटिनी
 तीरतरवः ॥४३॥ जयंत्येकेदेवान्कठि
 नतरसेवांस्तदपरे वितानव्यासक्ता य
 मनियमरक्ताःकतिपये ॥ अहंतुत्वन्ना
 मस्मरणकृतकामस्त्रिपथगे जगज्जा

गं०

॥ १५ ॥

लंजाने जननितृणजालेन सदृशं । ४४ ।
अविश्रांतं जन्मावधिसुकृतजन्मार्ज
नकृतां सतां श्रेयः कर्तुं कतिनकृतिनः
संति विबुधाः ॥ निरस्तालंबानामकृत
सुकृतानां तु भवतीं विनाऽमुष्मिँह्लोके
न परमवलोकै हितकरम् ॥ ४५ ॥ पयः
पीत्वामातस्तव सपदि दयातः सहचरैर्वि

२८०३
सिंहकृतकम्
१३६
ल०

॥ १५ ॥

मूढैः संरंतुं कचिदपि न विश्रान्तिमगमं ॥
इदानीमुत्संगे मृदुपवनसंचारशिशिरे
चिरादुन्निद्रं मांसदयहृदयेशाययचिर
म् ॥ ४६ ॥ बधानद्रागे वद्रढिमरमणीयं
परिकरं किरीटे बालेंदुं नियमयपुनः प
न्नगगणैः ॥ न कुर्यास्त्वं हेलामितरजन
साधारणतया जगन्नाथस्यायं सुरधु

गं०

ल०

॥१६॥

निसमुद्धारसमयः॥ ४७॥ शरच्चंद्रश्वे
तां शशिशकलश्वेतालमुकुटां करैःकुं
भांभोजेवरभयनिरासौचदधतीम् ॥
सुधाधाराकाराभरणवसनां शुभ्रमकर
स्थितां त्वां ये ध्यायंत्युदयतिनतेषां
परिभवः॥ ४८॥ दरस्मितसमुल्लसद्व
दनकान्तिपूरामृतैर्भवज्वलनभर्जिता

॥१६॥

ननिशमूर्जयंतीनरान् ॥ चिदेकमयचं
 द्रिकाचयचमत्कृतितन्वती तनोतुम
 मशंतनोः सपदि शंतनोरंगना ॥ ४९ ॥
 मंत्रैर्मौलितमौषधैर्मुकुलितंत्रस्तंसुरा
 णांगणैः स्रस्तं सांद्रसुधारसैर्विदलितं
 गारुत्मतैर्ग्रावभिः ॥ वीचीक्षालितका
 लियाहितपदे स्वर्लोककलोलिनित्वं

गं०

॥१७॥

तापं तिरयाधुना ममभवज्वालावली
ढात्मनः । ५० । द्यूतेनागेंद्रकृत्तिप्रमथ
गणमणिश्रेणिनंदींदुमुख्यंसर्वस्वंहार
यित्वा स्वमथपुरभिदि द्राक्पणीकर्तु
कामे ॥ साकूतंहैमवत्यामृदुलहसित
यावीक्षितायास्तवांऽव व्यालोलोह्ला
सिवलगल्लहरिनटघटीतांडवंनः पुनातु

ल०

॥१७॥

॥ ५१ ॥ विभूषितानंगरिपुत्तमांगास
द्यःकृतानेकजनार्त्तिभंगा ॥ मनोहरो
तुंगचलत्तरंगा गंगा ममाङ्गान्यम
लीकरोतु ॥ ५२ ॥ इमां पीयूषलहरीं ज
गन्नाथेन निर्मिताम् ॥ यः पठेत्तस्य स
र्वत्र जायंते सुखसंपदः ॥ ५३ ॥ इति
श्रीमज्जगन्नाथविरचिता गंगालहरी

गं०

समाप्ता ॥ ॥ श्रीगंगार्पणमस्तु ॥

ल०

॥१८॥

मुद्रितेयं गंगालहरी साधलेइत्युपाभिधशम्भुज-
नुर्गजाननशास्त्रिद्वारा संशोधयित्वा
पं० श्रीधरशिवलालशर्मणां ज्ञान-
सागराख्यमुद्रालयस्याधिकारिणा
संवत् १९५५ शके १८२०

“श्रीज्ञानसागर” छा० छा० (बंबई.)

॥१८॥

इति गंगालहरीस.